

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 20 . 7 . 1965 - Sayı : 12053)

No
651

Kabul tarihi
14 . 7 . 1965

MADDE 1. — 5 Temmuz 1957 tarihinde Ankara'da imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava Ulaştırmasına dair Anlaşma»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

16 Temmuz 1965

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMASINA DAİR ANLAŞMA

(7 Temmuz 1961 tarihli Protokolle tashih edilmiş anlaşma metnidir)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti kendi ülkelerinde karşılıklı hava servislerini geliştirmek maksadiyle aşağıdaki anlaşmaya varmışlardır :

Madde — 1.

1. — Başka kayıt ve şartlar bulunmadıkça, Anlaşma metninde zikrolunan terimlerin ifade ettikleri mânalar şunlardır :

a) «Yetkili Makam» Türkiye Cumhuriyetinde Ulaştırma Bakanlığı Federal Almanya Cumhuriyetinde Ulaştırma Nâzırı; veya her iki Hükümetçe bu vazifeyi yapmaya yetkili bulunduğu beyan olunacak şahıs veya dairelerdir.

b) «Ülke» bir Devletin hâkimiyeti altında bulunan arazi ile ona bitişik karasularıdır.

c) «Hava Yolu İşletmesi» Âkid Taraflardan birinin diğerine Anlaşmanın 3 nci maddesi gereğince ve yazılı olarak bildirdiği, hava seferlerini tedvir eden müessesedir. Hava Yolu İşletmesi; bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin 2 nci fıkrası mucibince tesbit olunan hatlar üzerinde milletlerarası seyrüsefer faaliyetinde bulunacaktır.

2. — «Hava Servisleri», «Milletlerarası Hava Servisleri» ve «Teknik İniş» terimleri hakkında 7 Aralık 1944 te Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasının 96 nci maddesi tatbik edilir.

Madde — 2.

1. Âkid Taraflardan her biri, diğerine, Havayolu İşletmesinin milletlerarası hava servislerini yapabilmesi için ülkesi üzerinden uçmak, teknik iniş yapmak ve ticari maksatla yani yolcu, yük ve posta ile 2 nci fıkraya göre tesbit edilecek hattın ülke dâhilindeki noktalarına inmek ve kalkmak haklarını tamiyacaktır.

2. Her iki Âkîd Tarafça tâyin edilen Havayolu İşletmelerinin milletlerarası hava servisleri yapabilecekleri hatlar nota teatisi suretiyle bir yol cetveli halinde tesbit edilir.

Madde — 3.

1. 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince tesbit edilecek hatlarda derhal milletlerarası hava servislerine başlanabilmesi için :

a) 2 nci maddede yazılı hatlar kendisine verilmiş bulunan Âkîd Tarafların bir veya mütaadit Havayolu İşletmesini yazılı olarak beyan etmiş ve,

b) Müsaadeyi verecek Âkîd Tarafın hava servislerine başlanabileceğine dair müsaadeyi Havayolu İşletmesine veya işletmelerine bildirmiş olması lâzımdır.

2. Âkîd Taraflardan müsaade verecek olanı 3 ve 4 ncü fıkralarda zikrolunan ihtirazî kayıtlar ve 11 nci maddedeki ihbar keyfiyeti tahakkuk ettirmek şartıyla, milletlerarası hava servislerinin başlanabileceğini derhal bildirecektir.

3. Âkîd Taraflardan her biri Havayolu İşletmesinden gerekli vesikaları talebederek bu müessesenin milletlerarası hava servisleri faaliyeti sırasında kendi ülkesi içinde bu mevzu ile ilgili kanun ve nizamlara ne mertebe uygun bir vaziyette olduğunu tetkik hakkına maliktir.

4. Âkîd Taraflardan her biri, diğer Âkîd Tarafça tâyin edilen Havayolu İşletmesi mülkiyetinin esaslı kısmının ve fiilî murakabesinin diğer taraf tâbiyetinde bulunan hakiki ve hükmi şahısların elinde bulunduğu dair gereken deliller talep üzerine gösterilmediği takdirde, işbu anlaşmanın 2 nci maddesindeki hakların kullanılmasını menedebilir.

Madde — 4.

1. Havayolu İşletmesi, müsaade vermiş olan Âkîd Tarafın kanun ve nizamlarına veya bu Anlaşma hükümlerine riayet etmez yahut bunun tahmil ettiği taahhütleri yerine getirmese, Âkîd Taraflardan biri 3 ncü maddenin 2 nci fıkrası gereğince vermiş olduğu müsaadeyi iptal veya tahdidetmek hakkına sahiptir. Aynı hak 3 ncü maddenin 4 ncü fıkrasınca talebedilecek vesikalar ibraz edilmediği takdirde de kullanılabilir.

İşletmenin derhal durdurulmasını veya derhal tahdidini icabettirecek kanuni zaruretler mevcudolmadıkça, Âkîd Taraflardan her biri bu hakkını ancak 14 ncü madde gereğince yapılacak müşavere netice vermediği takdirde kullanabilir.

2. Âkîd Taraflardan her biri diğer tarafa evvelece tâyin ve beyan ettiği Havayolu İşletmesini değiştirip yerine bir diğerini ikame ettiğini yazılı olarak beyan edebilir. Yeni Havayolu İşletmesi eski müesseseyle tanınan bütün haklardan faydalanacak ve vecibelerini yükleneyecektir.

Madde — 5.

Âkîd Tarafların girişe, gümrükten çıkışa, muhacerete, pasaporta, gümrüğe ve karantinaya taallük eden nizamlar gibi yolcu, mürettebat ve yükün ülkesi dâhiline girmesi ve ülkesinden çıkması hususlarına mütaallik kanun ve nizamları, ülkeye giriş ve ülkeden çıkışta veya ülkede buldukları sırada o yolcu, mürettebat ve yük hakkında tatbik olunur.

Madde — 6.

Âkîd Taraflardan birinin diğer tarafın hava yolu işletmesinden hava meydanı ve sair tesisler için talebettiği ücret ve resimler, mümasil milletlerarası servisler yapan kendi uçaklarından bu yolda almakta olduğu miktarı tecavüz edemez.

Madde — 7.

Hava yolu işletmesinin yalnız milletlerarası hava servislerinde kullanacağı uçaklardan alınacak resim ve Gümrük vergileri hakkında şu muafiyet'ler kabul edilmiştir :

1) Âkîd Taraflardan birinin bir hava yolu işletmesine ait uçaklar ile bu uçaklarda bulunan işletme akar yakıtı, yağlama yağları, yedek parçalar, mutad teçhizat, bu taraf ülkesine giriş veya bu ülkeden çıkışta veya ülke üzerinde uçuşta gümrük resimleri, muayene ücreti veya diğer benzer resimlerden muaf tutulacaktır.

2) Birinci fıkrada zikrolunan uçaklardan sökülmek suretiyle veya başka şekilde çıkarılan ve gümrük nezareti altında diğer Âkîd Taraf ülkesinde depo edilen ve bu kabil uçaklar için diğer Âkîd Taraf ülkesine gümrük nezareti altında getirilen ve orada depo edilen cihaz ve yedek parçalar bilâhara yine gümrük nezareti altında tekrar yerine takılmak suretiyle veya her hangi bir şekilde mezkûr ülke dışına çıkarılmaları şartıyla, 1 nci fıkrada musarrah resimlerden muaf tutulurlar. Diğer bir hava yolu işletmesi deposunlan gümrük nezaretinde alınarak yukarıda zikrolunan uçaklara takılan veya verilen cihazlar veya yedek parçalar aynı muafiyetten faydalanırlar.

3) Âkîd Taraflardan birinin gösterdiği bir hava yolu işletmesine ait her türlü hava nakliye vasıtalarına hükümler hakkı cari olan diğer Âkîd Tarafın ülkesinde gümrük nezareti altında alınıp milletlerarası servislerde kullanılacak işletme akar yakıtı ve yağlama yağları için bu maddelerin tabi tutuldukları millî Gümrük Resmî ve diğer millî resimler babında millî veya en ziyade müsaadeye mazhar olan milletin hava yolu işletmelerine tatbik edilen usuller esas tutulacaktır. Âkîd Taraflardan biri bu usulün tatbiki esnasında mezkûr eşyayı tabi tutuldukları millî resim ve diğer millî vergilerden muaf tutmazsa diğer taraf kendi ülkesinde uçağa alınan işletme akar yakıtı ve yağlama yağlarını Gümrük vergileri ve sair millî resimlere tabi tutmak hakkını iktisabedecektir.

4) Birinci fıkrada zikrolunan uçaklarda yolcular ile mürettebatın istihlâki için bulundurulmuş yiyecek ve içecek maddeleri uçakların ara inişlerinde gümrük nezareti altında bulundurulması kabil olan hallerde, diğer Âkîd Taraf ülkesinde gümrük ve sair ithal, ihraç ve transit resimlerinden muaf olarak uçakta hemen kullanılmak üzere dağıtılabilecektir.

Madde — 8.

1. Uçağın tescil edildiği Âkîd Tarafa verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş uçuşa elverişlilik vesikaları ile ehliyetname ve lisanslar diğer tarafta muteber sayılacaktır.

2. Âkîd Taraflardan her biri kendi vatandaşlarına diğer bir devlet tarafından verilmiş ehliyetname ve lisansları kendi ülkesi üzerindeki uçuşlar için tanımamak hakkını mahfuz tutar.

Madde — 9.

1. Âkîd Taraflardan her biri diğer tarafın Havayolu İşletmesine 2 nci madde mucibince tesbit olunacak hatları işletebilmesi için hakkaniyete uygun ve eşit imkânlar sağlayacaktır.

2. 2 nci maddenin 2 nci fıkrası mucibince tesbit edilecek hatlarda yapılacak milletlerarası hava servisleri sırasında Âkîd Taraflardan birinin Havayolu İşletmesi, aynı hatlarda servis yapan diğer havayolu işletmesinin menfaatlerini göz önünde bulunduracak ve kendi hava servisleri yüzünden karşı tarafı müşkül vaziyete sokabilecek hareketlerden iktinabedecektir.

3. 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince tesbit edilecek hatlarda yapılacak milletlerarası hava servisleri yükleme ve boşaltma hakkı her şeyden evvel kendi Havayolu İşletmesini teklif etmiş olan Âkîd Tarafın ülkesine girip çıkacak muhtemel yolcu ve yük nakliyesi taleplerine uygun bir program hazırlanmasına hizmet etmelidir. Bu müessesenin 2 nci maddenin 2 nci fıkrası gereğince

tesbit edilecek ve diğer Âkîd Taraf ülkesindeki hatlar üzerindeki noktalar ile üçüncü bir devlet hudutları içindeki noktalar arasında servisler yapmak hakkı, milletlerarası hava servislerinin muntazam bir inkişafa mazhar olması gayesini gütmeli ve nakliyat için yapılacak teklif :

- a) Havayolu İşletmesini teklif eden taraf ülkesine yapılacak yolcu ve yük nakliyatı ihtiyacına,
- b) Transit olarak geçilecek mahallerdeki mahallî ve civar hava servisleri ihtiyacına ve,
- c) Transit hava servisleri iktisadi işletmesi sistemine uygun olmalıdır.

Madde — 10.

1. Havayolu İşletmeleri 2 nei maddenin 2 nei fıkrası gereğince tesbit olunacak hatlarda faaliyete geçmeden en az bir ay evvel Âkîd Taraflar lan her birinin yetkili makamına ne şekilde faaliyete geçeceğini, kullanacağı uçak tiplerini ve tarifelerini bildirecektir. Bilâhara yapılacak her hangi bir değişiklik aynı kayda tabidir.

2. Havayolu İşletmesinin 2 nei maddede tesbit olunan milletlerarası hava servislerinden ne gibi faydalar temin eylediğini istidlâl maksadiyle talebedilmesi tabii telâkki olunan istatistik, program ve sair vesâik Âkîd Taraflardan birinin yetkili makamına talebedildiğinde bunlar diğer Taraf yetkili makamı marifetiyle temin ve irsal olunacaktır. Bu vesikalar, tesbit edilmiş hatlarda Havayolu İşletmesi tarafından nakledilen yolcu ve eşya ile bunların menşe ve muvasala yerleri hakkında sarîh bir fikir edinmeye yarayacak bütün bilgiyi ihtiva edecektir.

Madde — 11.

2 nei maddenin 2 nei fıkrası gereğince tesbit olunacak hatlara ait yük ve yolcu ücret tarifesi hazırlanırken işletme masrafları, mâkul bir kâr haddi, çeşitli hatların hususiyetleri ve aynı hatlarda tamamen veya kısmen faaliyette bulunmakta olan diğer Havayolu İşletmelerinin tatbik etmekte olduğu tarifeler göz önünde bulundurulacaktır. Tarife esasları tesbit olunurken aşağıdaki fıkraların hükümlerine uygun şekilde hareket edilecektir.

1. Ücret tarifeleri her hava hattı için ve imkân nisbetinde alâkalı havayolu işletmelerinin anlaşmaları ile hazırlanacaktır. Bu müesseseler Milletlerarası Hava Nakliyat Birliğinin (IATA) tarife tanzimi için vaz'etmiş olduğu kaidelere göre hareket etmeli veya aynı hatlar üzerinde tamamen veya kısmen faaliyette bulunmakta olan bir üçüncü devlet havayolu işletmesi ile aralarında ve imkân varsa doğrudan doğruya istişarelerde bulunmalıdırlar.

2. Bu şekilde hazırlanan tarifeler yürürlüğe girmesi derpiş olunan müddetten en az bir ay evvel tasdik edilmek üzere Âkîd Taraflardan her birinin yetkili makamına sunulmalıdır. Hususi hallerde, bu makamın muvafakati alınmak şartıyla mezkûr müddet daha da kısaltılabilir.

3. Havayolu İşletmeleri arasında 1 nei fıkrada zikrolunan şekilde bir anlaşmaya varılmadığı veya 2 nei fıkrada zikrolunan şekilde Âkîd Taraflardan biri kendisine tasdik için sunulan tarifeyi kabul etmediği takdirde her iki Âkîd Tarafın yetkili makamları aralarında anlaşarak, hakkında anlaşmaya varılamayan tarifeyi tesbit ederler.

4. Âkîd Devletlerinin yetkili makamları 3 nei fıkrada gereğince anlaşamayacak olurlarsa 15 nei madde ahkâmı tatbik olunur. Hakem kararı mevcud olmadığı müddetçe muvafakatini bildirmemiş olan Âkîd Taraf daha evvel mevcut bulunan ücret tarifesinin meriyette kalmasını karşı taraftan talebetme hakkına maliktir.

Madde — 12.

Her iki Âkid Tarafça umumi ve çok taraflı bir Hava Münakale Anlaşmasına iltihak edilir ve bu Anlaşma meriyete konursa çok taraflı Anlaşma hükümleri rüçhan kazanır. Böyle çok taraflı Anlaşma hükümlerini ne derece değiştireceği, itnâm veya lâğvedebileceği ciheti işbu Anlaşmanın 14 nci maddesi hükümleri çerçevesinde mütalâa edilir.

Madde — 13.

İşbu Anlaşmanın tatbik ve tefsiri hususunda sıkı işbirliği temini maksadiyle Âkid Tarafların yetkili makamları icabı halinde aralarında fikir teatisinde bulunurlar.

Madde — 14.

Âkid Taraflardan her biri dilediği zaman bu Anlaşmanın veya uçuş hatlarının tefsir, tatbik veya tâdili hususunda müşavere edilmesini teklif edebilir. Bu toplantı talepten önce karşı tarafa vürudundan itibaren iki aylık bir müddet içinde yapılmalıdır.

Madde — 15.

1. Bu Anlaşmanın tatbik veya tefsiri hususunda çıkabilecek anlaşmazlık, 13 ve 14 nci maddelere göre halledilemediği takdirde, Âkid Taraflardan birinin talebi üzerine bir hakem heyetine havale edilir.

2. Kurulmasına lüzüm hâsıl olan hâkem heyeti Âkid Taraflarca tâyin edilecek birer âza ile bunların kendi aralarında üçüncü bir devletten reis olarak alınmasını kararlaştıracakları bir zaman huzuru ile teşekkül eder. Âkid Taraflardan birinin hakem heyeti kurulmasını taleptiği tarihten itibaren iki ay zarfında hâkem heyeti âzalarının isimleri bildirilmediği veya tâyin olunan hakem heyeti âzaları aralarında tâyin edecekleri reis için bir aylık zaman içinde bir Anlaşmaya varamadıkları takdirde, Âkid Taraflar diğer bir şekil üzerinde mutabık kalamazlar ise, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Reisine müracaatla gerekli tâyinin yapılması talebedilir. Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Reisinin Âkid Taraflardan birinin vatandaşı olması veya diğer bir sebeple mânî bulunması halinde, vekiline müracaat edilir.

3. Âkid Taraflardan her biri kendi tâyin ettiği âzanın masraflarını ve diğer masrafların yarısını kabul eder. Âkid Taraflar arasında bu hususta başkaca verilmiş bir karar yoksa, hakem heyeti müzakere usulünü kendisi tesbit eder.

4. Hakem heyeti, ihtilâfı, tarafları anlaşırma yolu ile halledemez ise, rey çoğunluğu ile karar verir. Âkid Taraflar hakem heyetinin vereceği kararlara ittiba edeceklerdir.

Madde — 16.

Âkid Taraflardan her biri bu Anlaşmayı her zaman feshedebilir. Anlaşma, fesih ihbarının diğer Âkid Tarafa ulaştığı tarihten bir sene sonra feshedilmiş sayılır.

MADDE — 17.

Bu Anlaşma, bilâhara yapılacak değişiklikler ve Anlaşmanın 2 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince teati olunacak notalar Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına (ICAO) bildirilecek tescil ettirilecektir.

Madde — 18.

1. İşbu Anlaşma tasdik olunacaktır. Tasdiknameler mümkün olduğu kadar süratle Bonn şehrinde teati olunacaktır.

2. Anlaşma, tasdiknamelerin teatisinden bir ay sonra yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma 5 Temmuz 1957 tarihinde Ankara şehrinde Türkçe ve Almanca olarak ve her iki metin aynı derecede muteber olmak üzere ikişer nüsha halinde tanzim ve imza edilmiştir.

Federal Almanya Cumhuriyeti
Hükümeti adına
Dr. Fritz Oellers
Werner Kreipe

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına
Melih Esenbel

		Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 15.7.1965	1/617	1/548
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası	: 16.7.1965	4/239	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
			28	85	2
24	29	333	29	107	466
35	55	451,457	30	117	473,474,489,
37	72	267			499,501
38	97	457,458,468, 480,483			
	98	508,509,545, 554,557			
	99	576,577,595, 608,611			
	100	625,647,656,659			
	101	7,8,35,48,51			

Millet Meclisi 856 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisi 97 nci Birleşim Tutanak dergisine, Cumhuriyet Senatosu 658 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 117 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Ulaştırma, Dışişleri ve Plân komisyonları ile Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Bütçe ve Plân komisyonları.